

Referat af det 57. møde i kontaktudvalget for det tyske mindretal

Det 57. møde i Kontaktudvalget for det tyske mindretal blev afholdt i Kulturministeriet den 9. december 2021 med kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen som formand

Deltagere:

Kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen

Fra Folketinget:

Birgitte Vind, MF (S)

Ellen Trane Nørby, MF (V)

Christian Juhl, MF (Ø)

Lotte Rod, MF (R)

Fra Bund Deutscher Nordschleswiger:

Formand Hinrich Jürgensen

Generalsekretær Uwe Jessen

Sekretariatsleder Harro Hallmann

Anke Tästesen, skoledirektør for det tyske mindretals skoler

Carsten Leth Schmidt, formand for Slesvigsk Parti

Fra Kulturministeriet deltog:

Afdelingschef Steen Kyed

Kontorchef Søren Bøllingtoft Knudsen

Chefkonsulent Steffen Bang (referent)

Mødet havde følgende dagsorden:

- 1) Godkendelse af referat af møde afholdt den 11. juni 2020
- 2) Kontaktudvalgets besøg i Sønderjylland den 10.-11. marts 2022 ved formand Hinrich Jürgensen
- 3) Ønske om justering af udvalgets struktur og arbejdsform ved kommunikationschef Harro Hallmann
- 4) Den Europæiske Sprogpagt til beskyttelse af mindretalssprog – oplevede udfordringer i forbindelse med Danmarks eksisterende forpligtelser samt ønske om, at Danmark forpligter sig på yderligere tiltag ved generalsekretær Uwe Jessen og kommunikationschef Harro Hallmann
- 5) Kort orientering om det tyske mindretals skoler og finansiering af det tyske gymnasium ved skoledirektør Anke Tästesen
- 6) Midler til mindretallets informationsindsats fremadrettet ved kommunikationschef Harro Hallmann
- 7) Optøning af opsparede midler til at finansiere coronaudgifter ved generalsekretær Uwe Jessen

- 8) Forenkling af mindretallets tilskudsstruktur ved Harro Hallmann
- 9) Kommunalvalget og Slesvigsk Parti ved Carsten Leth Schmidt
- 10) UNESCO-ansøgning om grænselandet som immateriel kulturarv ved formand Hinrich Jürgensen
- 11) Projekterne GrenzGenial og Grenzenlos ved formand Hinrich Jürgensen

Efter at kulturministeren havde budt velkommen, beklagede hun at udkast til referat var udsendt sendt og foreslog at eventuelle kommentarer kunne sendes skriftligt efterfølgende. Derefter gik man videre til næste punkt på dagsordenen:

Hinrich Jürgensen takkede for ordet og redegjorde for, at man i BDN havde bemærket, at Sydslesvigudvalget hvert år aflagde et todages besøg ved danske institutioner m.v. syd for grænsen. Fra det tyske mindretals side var der et ønske om at arrangere og være vært for et sådant besøg og man så gerne, at Kontaktudvalget kom på besøg den 10.-11. marts.

Der var opbakning til dette blandt kontaktudvalgets medlemmer, dog bemærkede kulturministeren at hun var nødt til først at undersøge, om der var andre aftaler i kalenderen.

Herefter forklarede Harro Hallmann at man fra mindretallets side ønskede at styrke arbejdet i kontaktudvalget, og at der efter mindretallets mening var behov for en justering af udvalgets struktur således at udvalget blev knyttet tættere til Folketinget.

Christian Juhl forklarede om måden Sydslesvigudvalget arbejdede på, og var enig i mindretallets synspunkter. Konkret anbefalede han, at man bevarede den nuværende sammensætning, men med en folketingsmedlem som formand. Udvalget skulle kunne rådgive ministeren og have adgang til sekretariatsbistand samt midler til gennemføre rejser m.v. Der ville derudover fortsat være behov for årlige møder med ministeren.

Ellen Trane Nørby var enig heri, og stillede sig til rådighed i forhold til at få beskrevet en ny, justeret struktur.

Kulturministeren understregede, at hun ikke ønskede at stille sig i vejen for en justering, og at hun hilste et styrket udvalg velkomment.

Næste punkt handlede om Den Europæiske Sprogpagt til beskyttelse af mindretalsprog. Uwe Jessen fortalte, at man fortsat oplevede, at der var tilfælde, hvor de danske myndigheder ikke levede op til de indgåede forpligtelser, og at det ofte var i forbindelse med digital kommunikation, hvor myndighederne ikke i alle tilfælde accepterede dokumenter og lignede affattet på tysk, uagtet at dette burde være sikret i forbindelse med Danmarks tiltrædelse af Sprogpagten. Han så gerne en mere aktiv oplysningsindsats fra regeringens side.

Kulturministeren noterede sig dette.

Uwe Jessen redegjorde herefter for, at Danmark efter mindretallets opfattelse burde påtage sig flere forpligtelser i forbindelse med sprogpagten, da der var tale om et meget lavt antal sammenlignet med eksempelvis de øvrige nordiske lande.

Harro Hallmann orienterede udvalget om, at der pågik et tværministerielt arbejde med deltagelse af mindretallet, der skulle munde ud i et oplæg til at udvide sprogpagtens rækkevidde i forhold til tysk i Sønderjylland. Dette tog udvalget til efterretning.

Herefter redegjorde Anke Tästensen for arbejdet i det tyske mindretals skolevæsen, herunder at der var en principiel sag vedrørende finansieringen af det tyske gymnasium i Aabenraa. Modsat situationen på grundskoleområdet modtager gymnasiet ikke det samme i taxametertilskud som offentlige gymnasier, men bliver betragtet som et privat gymnasium. Der var derfor efter mindretallets opfattelse ikke ligestilling på dette område.

Efter en kort diskussion i udvalget bemærkede kulturministeren, at problemet ligeledes var blevet rejst over for Undervisningsministeriet i forbindelse med arbejdet med sprogpagten, og at hun håbede at der kunne findes en løsning i det regi.

Mindretallets kommunikationsindsats var næste punkt. Her beklagede Harro Hallmann, at der ikke var afsat statslige midler længere end til 2022, hvilket ville svække mindretallets muligheder for at drive en professionel kommunikationsindsats. Han forklarede endvidere, at midlerne var afgørende for, at Danmark efterlevede en række forpligtelser i forhold til sprogpagten

Kulturministeren noterede sig udfordringen og bemærkede, at en eventuel videreførelse ville blive håndteret i forbindelse med udarbejdelsen af finanslovsforslaget for 2023. Supplerende kunne hun meddele, at mindretallets ønske om, at midlerne i 2022 blev ydet til Bund Deutscher Nordschleswiger, og ikke som tidligere til Der Nordschleswiger, var blevet imødekommet på finansloven for 2022.

Herefter fremsatte Uwe Jessen et ønske om at mindretallet kunne få adgang til at disponere over et mindre opsparet beløb på bevillingen til driften af det tyske mindretals sekretariat med henvisning til, at der havde været en række uforudsete udgifter grundet COVID-19.

Dette blev imødekommet af kulturministeren med en anmodning om, at mindretallet fremsendte en skriftlig ansøgning.

Næste punkt handlede om en forenkling af den måde mindretallet modtog tilskud fra Kulturministeriet på. Uwe Jessen redegjorde for, at man modtog en lange række mindre tilskud med hver deres krav om regnskab, afrapportering og revision. Han håbede at ministeriet ville se på, det var muligt med en mere simpel struktur, hvor tilskuddene i videst muligt omfang blev samlet.

Dette var kulturministeren indforstået med, og ville give embedsværket i opdrag at undersøge dette med en forventning om, at ønsket i hvert fald delvist burde kunne imødekommes.

Kommunalvalget i 2021 var næste punkt. Her redegjorde Carsten Leth Schmidt for Slesvig Partis valg, hvor det bl.a. var lykkedes at sætte sig på borgmesterposten i Tønder kommune. Medlemmerne af kontaktudvalget kvitterede for orienteringen og det fine valg.

Under næste punkt orienterede Hinrich Jürgensen om, at man måtte forvente, at UNESCO ikke ville imødekomme den fælles dansk-tyske ansøgning om at få grænselandsmodellen anerkendt som immateriel kulturarv.

Efter en kort drøftelse af dette bemærkede kulturministeren, at et afslag ikke ændrede på, at den dansk-tyske model for fredelig sameksistens var et godt forbillede for andre grænseområder.

Afslutningsvis orienterede Hinrich Jürgensen om, at mindretallet oplevede, at undervisningssitet GrenzGenial nød stor popularitet på de danske skoler. Imidlertid var der kun sikret finansiering til udgangen af 2022, hvorefter man ville se sig nødsaget til at lukke ned såfremt man ikke fik tilført midler.

Kontaktudvalgets medlemmer takkede for orienteringen.

Herefter konstaterede kulturministeren at det var lykkedes at nå alle dagsordenspunkter igennem, og mødet blev hævet.